

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος απέστειλε Μήνυμα στους συμμετέχοντες και προσκεκλημένους του 18ου Διεθνούς Συμποσίου για την Ορθόδοξη Πνευματικότητα στη Μονή του Μποζέ

Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Κύριλλος απέστειλε Μήνυμα στους συμμετέχοντες και προσκεκλημένους του 18ου Διεθνούς Συμποσίου για την Ορθόδοξη Πνευματικότητα με θέμα "Κοινωνία και Ερημία" στη Μονή του Μποζέ της Ιταλίας. Το κείμενο δημοσιεύεται παρακάτω.

**Πανοσιολογιώτατε, αξιότιμε πατέρα Enzo Bianchi!
Αξισέβαστοι οργανωτές και σύνεδροι!**

Από καρδιάς χαιρετίζω όλους τους συμμετέχοντες του 18^{ου} Διεθνούς Συμποσίου για την Ορθόδοξη Πνευματικότητα με θέμα «Κοινωνία και Ερημία», το οποίο οργανώθηκε από την μοναχική κοινότητα του Μποζέ. Το θέμα αυτό αφορά τις δυο βασικές και εξίσου απαραίτητες μορφές του πνευματικού βίου, οι οποίες χαρακτηρίζουν κάθε θρησκευτική παράδοση.

Η ερημία, ο αποχωρισμός από τον κόσμο και ταυτόχρονα η κοινωνικότητα και η δημιουργία κοινότητας με βάση τις ορισμένες πνευματικές αρχές, πάντα εθεωρούντο ως απαραίτητα στοιχεία στην οδό προς τη σωτηρία. Ο Ίδιος ο Σωτήρας μας έδωσε παράδειγμα του αρμονικού συνδυασμού κοινοβιακής και ερημικής πολιτείας, όταν κηρύττοντας το Ευαγγέλιο με τους μαθητές Του Αποστόλους αποσυρόταν για την ιδιωτική προσευχή *ἐν ταῖς ἐρήμοις* (Λκ. 5.16). Και στους μαθητές του ο Κύριος επίσης συμβούλευε να προσεύχονται στην ερημία: *«Σὺ δὲ ὅταν προσεύχη, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ»* (Ματθ. 6, 6).

Με τον πιο φανερό τρόπο η ιδιόμορφη διαλεκτική της κοινωνίας και ερημίας εκδηλώθηκε στην ιστορία του χριστιανικού μοναχισμού. Όπως είναι γνωστό η μοναχική πολιτεία χρονολογείται από τις αρχές του 4 αιώνα και μάλιστα με τη μορφή του αναχωρητισμού. Ακόμα και η ίδια η λέξη «μοναχός» σημαίνει «μόνος». Οι πρώτοι μοναχοί της Αιγύπτου και της Παλαιστίνης, όπως οι Όσιοι Παῦλος ο Θηβαῖος, Μέγας Αντώνιος, Μέγας Μακάριος, Συμεών ο Στηλίτης ήταν μοναχοί ερημίτες, οι οποίοι εγκατέλειπαν τον κόσμο για χάρη των πνευματικών αγώνων και θείων θεωριών. Όμως εκείνο το φως της Θείας χάριτος, το οποίο αποκτούσαν εκείνοι οι ασκητές, προσέλκυε χιλιάδες μαθητές που αναζητούσαν την πνευματική τελειότητα. Και δεν είναι τυχαίο ότι ακόμα ο ίδιος ο ορισμός του μοναχού στην αρχαιότητα απέκτησε χαρακτηριστικά αντινομίας, η οποία συνδύαζε αντιθέσεις: «ο μοναχός είναι εκείνος, ο οποίος παρόλο είναι χωρισμένος από όλους, ευρίσκεται σε

κοινωνία με όλους». Εγκαταλείποντας τον κόσμο με τη ματαιότητα και τα πάθη του, οι μοναχοί με τους αγώνες τους δημιουργούσαν μια νέα, πνευματική κοινότητα, μέσα στην οποία ολόκληρη η ανθρωπότητα συνδέθηκε με τους δεσμούς προσευχής και εν Χριστώ αγάπης.

Μετά τον αναχωρητισμό έρχεται ο κοινοβιακός μοναχισμός, ο οποίος γνώρισε ιδιαίτερη διάδοση στη Ρωσία. Ο αναχωρητισμός πολιτεύεται στη Ρωσική Εκκλησία και πολλοί Ρώσοι Άγιοι αρχίζουν τον αγώνα τους σε πλήρη μοναξιά. Όμως οι Όσιοι Σέργιος του Ραντονέζ, Παφνούτιος του Μπόροφσκ, Σέργιος και Γερμανός του Βαλαάμ, Ζωσιμάς και Σαββάτιος των Σολοφκί ποτέ δεν περιορίζονταν σε αυτή τη μορφή του πνευματικού βίου αλλά έχοντας επιθυμία να καταστήσουν μετόχους της ασκητικής τους πείρας και τους αδελφούς, ίδρυσαν μοναστήρια με το κοινοβιακό τυπικό. Ο Ρωσικός μοναχισμός πάντα επιδίωκε μια ισορροπία μεταξύ του κοινοβιακού και ερημικού βίου, τάση η οποία οφειλόταν στην αναγνώριση της ισότιμης σπουδαιότητας και ανάγκης των προσωπικών ασκητικών και κοινωνικών αρχών στη ζωή του χριστιανού.

Αυτό εκδηλώθηκε έντονα στο κίνημα των Ρώσων «στάρετς», το οποίο συνδύαζε την πολύτιμη εμπειρία του ερημικού πολιτεύματος, του κοινοβιακού βίου και της πνευματικής καθοδήγησης στον κόσμο. Βίος και πολιτεία του Οσίου Σεραφείμ του Σαρώφ, του Αγίου Θεοφάνους του Εγκλείστου και των στάρετς της Όπτινας μας δίνουν μεγάλα παραδείγματα συνδυασμού της ερημίας και της κοινωνίας, η οποία απέβη ευεργετική και ακόμα σωτήρια για πολλές ψυχές. Μεγάλοι Ρώσοι στοχαστές όπως ο Α. Χομιακώφ, ο Ι. Κιρεγιέφσκυ, ο Φ. Ντοστοέφσκυ και ο Β. Σολοβγιώφ επισκέπτοντο την Όπτινα αναζητώντας σοφές πνευματικές συμβουλές. Μέσα από αυτούς οι στάρετς επηρέαζαν όχι μόνο τη ζωή των επί μέρους προσώπων, αλλά και τον ολόκληρο ρωσικό θρησκευτικό πολιτισμό, ποτίζοντας αυτό με τα καθαρά δείγματα της αυθεντικής χριστιανικής αγιότητας. Οι πνευματικοί θησαυροί του ρωσικού πολιτισμού, οι οποίοι και μέχρι σήμερα προσελκύουν τους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο, αποτέλεσαν με αυτό τον τρόπο ένα καλό καρπό του αρμονικού συνδυασμού των ερημικών ασκητικών αγώνων και της κοινωνικότητας για χάρη της σωτηρίας των πολλών.

Κατά τη γνώμη μου, παράδειγμα των Ρώσων στάρετς είναι ιδιαίτερα επίκαιρο σήμερα. Ο σύγχρονος πολιτισμός, ο οποίος κινδυνεύει να γίνει εντελώς κοσμικός και να στερηθεί από το πνευματικό στοιχείο, χρειάζεται την ευεργετική επίδραση του σύγχρονου χριστιανικού ασκητισμού. Ο κόσμος πρέπει να διαπιστώσει ότι οι δωρεές του Αγίου Πνεύματος, δια των οποίων μεταμορφώνεται ο άνθρωπος, είναι τόσο άφθονες σήμερα σε όσους επιδιώκουν να ακολουθούν το Ευαγγέλιο του Χριστού, όσο και στους ασκητές της αρχαιότητας. Οι ζωντανές χριστιανικές μορφές, οι οποίες φανερώνουν τη δύναμη της θείας χάριτος, δε μπορούν παρά να εμπνεύσουν όσων αναζητούν την αλήθεια και επιδιώκουν την ηθική τελειότητα.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του 18^{ου} Διεθνούς Συμποσίου για την Ορθόδοξη

Πνευματικότητα.

Μετά της εν Κυρίω αγάπης

**+ ΚΥΡΙΛΛΟΣ,
Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσιών**

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/56742/>